

Tekst 1

Bir Yanımız Nazar, Bir Yanımız Boncuk

(1) Üç bin yıllık bir yaşanmışlığın şekillenışı. İnsanları kem gözlerden koruyan, kötülükleri savan güçlü bir tılsımın varoluş savaşı. Neden mi söz ediyorum? Tabii ki, birçoğumuzun evini süsleyen nazar boncuğundan. Camla ateşin dansının öyküsü. Mavi mavi camların 1 teslimiyetinin hikayesi. İsterseniz önce bu boncuğun çıkış öyküsüyle başlayalım.

(2) Nazar, tarih boyunca çok geniş bir coğrafyada hüküm sürmüş bir olgu. ‘Nazar değmesi’ de daha çok gözle bağdaştırılmış. Kökeni Sümer, Babil ya da eski Mısır’a kadar uzanan inanışa göre, insanın içindeki kötü düşünceler, ruhun dışarı açıldığı ve bedenin en anlamlı bölgesi olan gözlerden, bakışlarla dışarı çıkarmış. Gözde çıkış yolunu bulan bu vurucu gücü önlemenin ve onun zararlarından korunmanın ilk çaresi olarak da ‘GÖZE GÖZ’le karşı koyma düşüncesi doğmuş. Bu da göz şeklini andıran nazar boncuklarını ortaya çıkarmış. Tarih öyle diyor.

Çıkış yeri Görece

(3) Şimdi dilerseniz kentimizin de simgesi haline gelen nazar boncuğunun nerede ve nasıl üretildiğine bakalım. Burada iki adresimiz var. Kemalpaşa Nazarköy ile Menderes Görece’deki Boncukköy. Her iki köyde de Çin baskısına rağmen geleneksel yöntemlerle üretim devam ediyor. İlk durağımız, bu işin de ilk yapılmaya başlandığı yer olan Boncukköy. Şu anda sadece bir ocak ayakta kalmış. Baba hobisi olan ve 1990’dan bu yana yöreye has el sanatını devam ettiren ikinci kuşak temsilcisi Murat Kayan, normalde çam odunuyla çalışan boncuk fırınlarını LPG ile çalışabilir hale getirmiş. Bir atölye ve satış bölümünün bulunduğu mekanda, çeşit çeşit nazar boncuklarını görmek mümkün. Kayan, “Zor ama güzel bir el sanatı ürünü olan nazar boncuğunu yurtiçinde ve dışında tanıtmaya, yeni ürünler üretmeye çabamız devam edecek” diyor.

Kıvırcık’tan büyük başarı

(4) Şimdiki rotamızda ise kentin öteki ucunda yer alan Nazarköy var. Burada da yaklaşık 37 yıldır bu işe gönül veren, ürettiği el yapımı nazar boncuklarıyla UNESCO’nun ‘Yaşayan İnsan Hazinesi’ ödülünü alan Mahmut Sür’e, nam-ı diğer Kıvırcık’a konuk oluyoruz. Nazarköy’de 1942’den beri nazar boncuğu üretildiği ve Görece’den gelen bir ustanın bu işi başlattığını anlatarak söze başlıyor Sür. 13 yaşında, ailesinin ekonomik durumunun kötü olması nedeniyle amcasının ocağında işe başlayan Sür, bir dönem ara vererek cam dekor işi yapan özel bir şirkette 16 yıl çalışır. 2002’de tekrar nazar boncuğu üretmek için işe koyulur. O süreci dilerseniz Sür’den dinleyelim:

“İşten çıktıktan sonra, ‘ne yapabilirim’ diye düşündüm. Okutmak istediğim bir kızım vardı. Ustalar bu işten para kazanamıyorlardı. Parayı tüccarlar götürüyordu. ‘Nazar boncuğunu ayağa kaldıracam’ dedim. Bu işi, ‘Kaliteli yapacağım, kimseyi kandırmayacağım’ diye hedef koydum. 2005’te altın yılımı yaşadım, 3-4 rengi 12’ye çıkardım. 2005 sonunda tüccarlar, piyasaya Çin malı soktular. Bir anda köydeki ocak sayısı 12’den 2’ye düştü. Ben atölyemi kapatmadım. Şu anda yedi ocak var. Kalitemle fark yaratıyorum. Türkiye’nin birçok yerine ürün gönderiyorum.”

Sür biraz kırgın

(5) Mahmut Sür, ‘Yaşayan insan hazinesi’ öyküsünü ise şöyle anlatıyor: “2010’da, Ege Üniversitesi’nden Prof. Dr. Metin Ekici, kaybolmaya yüz tutmuş el sanatlarını yaşatan 16 kişi arasında yer aldığımı söyledi. O yıl, rahmetli Neşet Ertaş da vardı. O, ödülünü 2010’da almıştı. Ben de geçen sene bu ödüle layık görüldüm. Böylece, nazar boncuğu dünya miras listesine girdi. Ama bu ödülü aldıktan sonra İzmir’i yöneten belediye başkanından valisine kimse bir teşekkür etmedi. Bu beni çok üzdü.”

Bilgisayar başından kaldırmak zor

(6) Üç kuşaktır boncuk üretimi yapan Boncukköy’ün ustalarından Mehmet Erdal, bu sanatı aktaracak kimseyi bulamamaktan yakınıyor. Erdal, ilginç bir tespitte bulunuyor: “Gençler gelip burada bir iş öğrenmek yerine internet başında zaman öldürmeyi tercih ediyor. Bilgisayarın başından kaldırıp o çocuğu ocağa oturtmamız imkansız. Dolayısıyla yok olma tehlikesiyle karşı karşıyayız.”

Nasıl mı yapılıyor?

(7) Sür, nazar boncuğunun yapım süreci hakkında ise şu bilgileri verdi: “1000-1200 dereceye dayanıklı ateş tuğlalarıyla ateş odası örüyoruz. Buraya attığımız camlar erir ve usta bunu kalın demirlerle, güzel bir boyayla özdeşleştirinceye kadar yoğurur. Potalarda eriyen camı elindeki cıva çeliğine sarar, merdanla gözünü takar, mertekeyle şekillendirir, ray üzerinde hafif titreşimle vurarak soğutma odası dediğimiz kavaraya atar. Camı 1000-1200 derece sıcaklıktan aldığımız için kavaradaki ısının 500-600 derecede olması lazım. Fırının ısısının yarısı kadar. Eğer mal büyükse, fırınla beraber soğumaya terk edilir. Ertesi sabah alınır. Eğer mal küçükse akşam 17.00’den sonra kavaradan alıp, hava almayacak bir kaba koyar. Orada bir saatte soğur. Hava alırsa tansiyon yapar, kırılma yapar. Dizmek için eve götürürler. Dizilen boncuk satışa hazır olur. Toptancı ya da kadınlar alır, kolye küpe vs. yapıp satarlar. Şu anda çarşıda 30 bungalov dükkan var. Köy kadınları da takı yapıyor, buradan ek gelir kazanıyor.” Mahmut Sür de tıpkı Mehmet usta gibi bu işin geleceğinden kaygılı. Çünkü bu işi devam ettirecek kişi bulmakta zorlanıyor. Ocakta beş usta çalışmasına rağmen bu işi devralmaya kimsenin yanaşmadığından şikayet ediyor.

bron: <http://www.hurriyet.com.tr>

Tekst 2

Güzellik Algısında Son Durum

(1) Moda dünyası yeniden Sindirella hikâyesinin cazibesine kapıldı. Daha iki ay önce '70'lerdeki sofistike kadınları reklam kampanyalarına taşıyan tasarımcılar, genç, yeni, farklı güzellik algısı olan genç isimleri podyumlarına taşıyor, marka yüzü yapıyor. Modanın empoze ettiği yeni güzellik anlayışıyla tanışın.

(2) Moda, zamanın ruhunu yansıtmayı sever, hatta manipüle de eder. Çağlar boyu dönem dönem değişen güzellik anlayışını ilk empoze eden son yüzyılda hep moda endüstrisi olmuştur. Veya bir başka tavuk-yumurta denklemi olarak, moda endüstrisinin öne çıkardığı güzellik kriterleri dönemin algısını oluşturur.

(3) Bu tartışma elbette çok eskilere dayanıyor. 60'lardan başlayalım; o dönem için oldukça 'sıska' kabul edilen Twiggy'nin top model oluşuyla 'olgun ve dolgun model' evresi kapanmıştı. Son yıllardaysa on yılları bile bulmayan bir hızla güzellik anlayışı değişmekte. Mesela 80'lerde çocuk yıldız Brooke Shields'in Calvin Klein iç çamaşırı reklamları, 90'larda klasik güzelliğin karşıtı, çelimsiz ve çıplak bir Kate Moss'la; 2010'larda, yeni Brigitte Bardot olarak lanse edilen dolgun hatlı Lara Stone ve son olarak da Kim Kardashian'ın kardeşi günümüzün yeni popülerlik sembolü Kendall Jenner'la devam etmekte.

(4) Dönem kriterlerinin vücut tipi haricinde bir başka boyutu daha var. Henüz iki ay önce yine burada yazdığım gibi, entelektüel, başarılı, karizmatik kadınların dönemi başlamıştı. Son birkaç sezondur, ünlü yazar Joan Didion, müzisyen Joni Mitchell, Cher, oyuncu Julia Roberts gibi isimlerin en önemli moda kampanyalarında yer almaları takdir topluyordu. Zaman zaman 'modanın yeni feminist açılımı' olarak da değerlendirilen bu yönelim, tasarımcıların tüketiciyle gerçeklik ve samimiyet ekseninde iletişimini güçlendiriyordu. Sonuçta kıyafetleri satın alacak hedef kitle, fotoğraflarda özendirilen gencecik ve incecik modeller değildi ki...

(5) Tartışmanın kilo ve yaş boyutu yıllar yılı gündeme gelir, sektör bunun için dönem dönem bir farkındalık yaratır. Dergiler ve ajanslar 'anoreksia' veya 18 yaş altı model ile çalışmama kararları alır, ama gel gör ki yine yeniden bir Sinderella hikâyesi ansızın etrafa yayılır. En son Paris Couture Haftası'nda, Dior defilesine çıkan 14 yaşındaki İsraili çocuk model Sofia Mechetner gibi... Modellik hayalleriyle İsrail'den Paris'e gelen Sofia, Dior mağazasında markanın kreatif direktörü Raf Simons tarafından keşfedilir, rüya başlar.

(6) Tabii tartışmalar da... Cindy Crawford'un 13 yaşındaki kızı Kaia Gerber'in bir moda dergisindeki çekimi, Johnny Depp ve Vanessa Paradis'nin 14 yaşındaki kızları Lily-Rose Depp'in Chanel'in yeni modeli olması sektörün 'yaş' ibresini 70'lerden hızla 18 yaş altına çevirdiğinin habercileri oldu.

(7) Peki bu kolektif bilinç nereden geliyor, bir anda nasıl oluyor da oluyor? Sektörde önemli, etki gücü yüksek figürler belirleyici oluyor elbette... Mesela, geçtiğimiz günlerde New York Times'ın stil dergisinin: 'Güzellik tanımına karar veren kişi' olarak tanıttığı, cast direktörü Ashley Brokaw gibi... Sektörün en önemli markalarının tasarımcılarının gözüne, içgüdüsüne ve keşfetme yeteneğine sonsuz güvendiği Ashley, 20 yıldır moda haftaları dönemlerinde günde 300-400 model adayı görüyor. Bir ışık gördüklerini tasarımcıların tarzlarına ve koleksiyon temalarına göre seçiyor, sunuyor. Şu sıralar, geçtiğimiz yıllarda tekrar geri gelen Brezilyalı veya Rus, 'mükemmel güzellikler' yerine, gösterişsiz, hani sokakta görerseniz fark etmeyeceğiniz, belki burnu veya dişleri karakteristik, farklı bir karakter yaratabilecek karizma, stil sahibi, mükemmel olmayan bir güzellik anlayışı hâkim. 'Değişmeyen tek şey değişimdir.' diye boşuna dememişler. Her şeyin son hız tüketildiği günümüzde, hele ki moda endüstrisi gibi sürekli yenilik arayışı içinde olan bir endüstride bu tanımlar daha çok kez değişecektir elbet. İyisi mi sizler pek takılmayın, ne de olsa bu da gelir bu da geçer...

bron: esukan@hurriyet.com.tr

Tekst 3

Hapşırma

(1) Hapşırık insan sağlığı için önemli ve gerekli bir reflekstir. Bazen tek seferlik olan hapşırıklar, bazen de ardı ardına olabilmektedir. Havadaki tozların buruna girmesi, çeşitli hastalıklar, ortamdaki yoğun kimyasal kokular, polenler, soğuk hava, parfümler, hava kirliliği, ortam ısısındaki dalgalanmalar ya da alerjiler gibi birçok farklı etken hapşırmaya neden olabilmektedir.



(2) Hapşırmanın gerçekleşmesi için öncelikle burunda yer alan sinirler uyarılmalı ve beyne ikaz gitmelidir.

Beyne ikazın gitmesi ile kişi derin bir nefes alır, bu nefesle beraber ses tellerinin olduğu bölüm dolar ve ardından yüksek bir ses eşliğinde dışarıya verilir. Diğer bir deyişle sinirler beyninize 'Burnuna bir şey girdi ve çıkması gerek!' mesajını iletir.

(3) Hapşırmanın doğal bir refleks olmasıyla beraber, birtakım hastalıklara eşlik eden bir belirti olduğu da bilinir. Peki, bu olası hastalıklar nelerdir? Nezle ve grip gibi üst solunum yolu enfeksiyonlarında hapşırma görülür. Burada hapşırmanın nedeni burun mukozasına yerleşmiş bakteri ve virüsleri temizlemektir. **Bunun için** de salgı hızlı bir şekilde dışarı atılmak istenir.

(4) Alerjilerde ve alerjik astımda hapşırma görülebilir.

Alerjiye bağlı gelişen bakteriyel sinüzitte hapşırma görülebilir.

Burun içine yerleşmiş tümörsel hastalıklarda ve burundaki damar bozukluklarında da hapşırık görülebilir.

(5) Soğuk algınlığı gibi rahatsızlıklar sonucu oluşan hapşırıkla beraber mikropların bir kısmı da dışarı atılır. Ancak hapşırıkla yayılan mikroplar elle yayılan mikroplara göre daha azdır. Hapşırırken gözler kapatılır. Hapşırık kesinlikle tutulmamalıdır. Hapşırma esnasında karın basıncı artmaktadır.

(6) 'Hapşırma esnasında kalp durur.' gibi bir inanış ve söylenti vardır. Ancak Amerikan Kardiyoloji Koleji eski başkanı Prof. Dr. Richard Conti hapşırma sırasında kalpte oluşan tekleme hissiyatından dolayı böyle düşünüldüğünü, hapşırmanın kalbin işleyişini aksattığına ilişkin hiçbir veri olmadığını belirtmiştir. Yine New York Times'ın konuyla ilgili haberine göre de hapşırma esnasında kalp asla durmaz, ancak kalp atışı doğal

olarak biraz yavaşlayabilir. Normal seyreden bir hamilelikte hapşırmanın bebeğe bir zararı olmayacaktır.

(7) Ancak eğer doğum sancıları başladığı sıralarda hapşırma olursa bu durum doğumu hızlandırabilir. Yine bebeğe direkt bir zararı olmaması ile beraber hızlı bir doğuma neden olabileceği için mutlaka doktor ile görüşülmelidir.

(8) Özellikle alerjik problemleri olan hamilelerde burun tıkanabilir ve daha fazla hapşırık gözlenebilir. Bu durumda da kulak-burun-boğaz doktoruna başvurulmalıdır. Hapşırma bağışıklık sisteminin önemli bir parçasıdır ve bizi sağlıklı tutmak için yardımcı olur. Hapşırıklar çok hızlıdır. Öyle ki hızlarının saatte 100 mil olduğu iddia edilir. Kaşlarınızı almak hapşırmaya neden olabilir. Uyurken hapşırmayız, çünkü uyuduğumuz sırada hapşırmayı tetikleyen sinirler de etkisiz durumdadır.

(9) Art arda hapşırma fizyolojik olabileceği gibi alerjilere bağlı olarak da gerçekleşiyor olabilir. Hapşırma tehlikeli değildir, ancak hapşırma ile beraber vücutta basınç değişiklikleri olur. Bu sebeple eğer ağız ve burun bölgesi kapatılmazsa hapşırmanın bir zararı olmayacaktır. Ancak ağız ve burun ciddi bir şekilde kapatılırsa, basınç değişiklikleri abartılı hale gelir. Ve eğer hasta daha önce beyin kanaması geçirdiyse, karın kısmından ameliyat olduysa, bu basınç değişikliği tehlikeli olabilir. Normalden fazla olan hapşırıklar alerjiye bağlı olabilir.

(10) Alerjik kişilerde hapşırıkla beraber burun kaşıntısı, solunum sıkıntısı, genze doğru akıntı ve sabah uyanıldığında daha fazla hapşırma görülebilir. Üst solunum yolları sebebi ile oluşan hapşırmalarda ise burundan gelen akıntı sarı ya da yeşil renge dönüşür ve hastada halsizlik gözlenir. Bazı kişilerde parlak ışık ya da güneş ışığı hapşırmaya neden olabilir ve ışığa bağlı gelişen hapşırıkların genetik olduğu söylenir. Egzersiz yapmak hapşırmaya yol açabilir. Yoğun bir şekilde egzersiz yapınca, buna bağlı olarak hızlı ve yoğun nefes alıp verilir. Yoğun nefes alıp verme sonucunda ise burun ile ağız kuruyarak hapşırmaya neden olur. Tek bir hapşırığınızla beraber dışarı 100,000 mikrop atılır.

bron: Hürriyet

Tekst 4

Konya Ovasında Bir Müze: Sille

(1) Birkaç medeniyet eskitmiş bir mahalle Sille. Bir yanına Hristiyan mirası kaya kiliselerini sıralamış, bir tarafına Osmanlı Müslümanlarının mezarlarını toplamış, hayli mistik bir görüntü veriyor. Açıkçası herkes gibi Mevlana Müzesi'ni, Sahib Ata ve Şems-i Tebrizi gibi camileri, Alaaddin Tepesi'ni yeniden görmek, etli ekmeği bir kez daha yerinde yemek için gelmiştik Konya'ya. Doğrusunu isterseniz, tur ajandamızda Sille yer almıyordu.

(2) Üstelik Konyalıların 'Sille bayağı uzak' uyarısıyla başlayan yol tarifleri gözümüzü korkutmuştu. Ama bu gelişimde şehirde yapacaklarımız bitince ve daha da gezmeye vakit kalınca gözümüzü karartıp o uzak yola, Sille'ye doğru sürdük. Gidilmez dedikleri yer, 8 km kadar sonra karşımıza çıktı. Sille, bir derenin iki yamacında kurulmuş, ilçe ile köy arası büyüklükte bir yer olsa da resmi statüsü mahalle. Önceden belediyesi bile varmış, fakat her nedense yıllar önce tenzil-i rütbeye uğratmışlar.

(3) Hem Roma ve Bizans'tan çıkıp Kudüs'e uzanan yol üzerinde bir dinî merkez hem de İpekyolu hattında bir durak olduğundan, bu bölge tarih boyunca önemli olmuş. Etraftaki eserler bu önemin göstergesi; mesela erken Hristiyanlık döneminde yapılan ve dünyanın en eski, en büyük manastırlarından Hagios Khariton Manastırı (Ak Manastır) Sille'de bulunuyor. Hem Selçuklu döneminin başkenti Konya'ya hem de Gevele Kalesi gibi stratejik bir noktaya yakınlığıyla gözde ve önemli bir merkezi olan Sille, Osmanlının çeşitli devirlerinde atağa geçip parlak zamanlar yaşamış.

Sille'nin ünlüleri

(4) Derenin sağından geçen yolu takip edip Aya Elena Kilisesi'ne varıyoruz. Kayıtlara göre Bizans'ın ilk Hristiyan imparatoru Konstantin'in annesi Helena, Kudüs'e hac yolculuğu yaparken, yolu Sille'ye düşmüş ve erken dönem Hristiyanlarının kayalara oyduğu 18 görünce onlar için bu kiliseyi yaptırmış.

(5) Aya Elena birkaç yıl önce güzelce restore edilip ziyarete açıldı ve şimdi yabancı turistlerin akınına uğruyor. Buradan çıkınca sıra hemen ileride, kayalıkların cephesinde gördüğümüz mağara görünümlü deliklere geliyor. İnsan eliyle oyulmuş bu galeriler ilk başta pagan tapınağı olarak kullanılırken Hristiyanlık yayılınca kiliseye dönüştürülmüş. Sırasıyla gezip altını üstüne getirmeye ve bolca fotoğraf çekmeye geliyor çünkü gerçekten güzel, doğal ve mistik bir görüntü veriyorlar. Ama bu biraz meşakkatli bir yol; yerde sıra sıra mezar gibi açılmış, dörtgen ve çok sayıda sığ çukur var. İçeride yürürken biraz zorlanıyoruz.

(6) En keyifli tarafı da bir kenara oturup etrafı incelerken hayalinizde burada yüzlerce yıl önce yaşayanların ne yaptıklarını, günü nasıl geçirdiklerini tasavvur etmeye çalışmak. Uzaktan çok şirin Kaya kiliselerinin girişleri merak uyandırıcı. İçerisi ise soru işaretleriyle dolu.

Sokaklar ve elde kalanlar

(7) Sille, 2-3 katlı yapılardan oluşmuş bir yerleşke. Eski Rum evlerine rastlıyoruz; zira buralar 1924 mübadelesine kadar Rum nüfusun ağırlıkta olduğu bir yermiş ve 60 civarında kilise varmış. Son yıllarda yapılan evler geçmişle bir bağ kurmasa da Sille'nin tarihî dokusu hâlâ ilçeye hâkim durumda.

(8) Buranın halkı çiftçilik, nakliyecilik gibi işlerin yanı sıra toprak ve taş işçiliği ile iştigal etmiş. Ünlü Sille taşı ve taş işçiliği, tarihî yapıların cephesinde kendini gösteriyor ama bu mesleğin eskisi kadar rağbet görmemesi, hayrete düşürüyor beni. Toprak işçiliğinde de oldukça mahir ustalar yetiştiren Sille'de şimdilerde az usta kalsa da ortaya toprakla şekillenen çömlek, vazo, güveç gibi ürünler çıkıyor ve hediyelik eşya olarak da satışı yapılıyor.

(9) Bu yörede eskiden halı dokumacılığının yaygın, 'Beşgöbek' halılarının gözde olduğunu; ama artık pek uğraşan kalmadığını da öğreniyoruz. Sille'de yaşayan bir başka gelenek ise Seğmenlik. Bu delikanlılar daha çok düğünlerde, gelin alaylarının önünde ortaya çıkıyorlar. Eğer rast gelerseniz birkaç seğmenin arasına girip bir fotoğraf çektirin.

(10) Eylülün son haftasında da Sille Barajı civarında Sille günü yapılıyor ki hâlâ 'fırsat olsa da katılsak' diye geçiriyoruz aklımızdan... Konya'ya bir sonraki ziyaretimizde Sille'ye iki gün ayırmamız gerektiğini şimdiden öğrenmiş olduk. Bir de bu gezide şunları öğrendik, hemen sayalım:
1- Gezi planı yaparken popüleritesi yüksek yerlere takılıp, az bilinen yerleri boş vermemek. Biz bu yüzden Sille'yi kaçırabilirdik.
2- Yemek öğünlerinden birini gidilecek yere ayırmak. Mesela Sille'de müthiş kahvaltı veriyorlarmış ama geç saatte gidince mahrum kaldık. Hepimizin kulağına küpe olsun.

bron: www.anadolujet.com

Tekst 5

Elveda Burgaz

(1) Ada'da huzurumu, neredeyse denize taşan sandalyeler ve giderek artan araç trafiği bozdu. Neyse ki iyi yemek yapan ve güzelden anlayan arkadaşlarım var. Teselliyi bulmam gecikmedi.

(2) Bu yaz mutlu değilim adamda. Bana bu yaz dert olan, bir zamanların sakin ve kafa dinleme adası Burgaz'ın denize bakan ön cephesinin giderek bozulması.

(3) Temel sıkıntı, motorlu araç çokluğu. Bir de sahildeki lokantaların hafta sonları masalarını denizle aralarında bir metre kalacak şekilde dışarıya taşırmaları. Bundan iki sene önce Belediye bu lokantaların önüne denizle aralarında yaklaşık iki buçuk-üç metre mesafe bırakacak şekilde çizgi çekmişti ama bu kural kısa sürede delindi. Bu yaz ise iş çığrından çıkmış durumda. Örneğin bendeniz ayağımı kırdığımın ertesi günü tekerlekli araba ile hastaneden dönerken sahil yolunu kullanamadı.

Aynı dertten muzdarip olan insanlar birbirinin halini daha iyi anlar.

Belediye Başkanının da ayağını kaval kemiğinden kırdığını öğrendim.

Kendisine hem "Geçmiş olsun" demek hem de birkaç sorunu iletmek için telefon ettim. Tebrik de ettim kendisini. Şubattaki korkunç fırtınadan sonra adada ön cephe falan kalmamıştı. Allah için belediye iyi çalıştı ve hemen onardı.

(4) Buna karşın başkandan aldığım bilgiler hiç iç açıcı değildi. Anladığım kadarıyla lokantaların sahili işgalinde belediye havlu atmış durumda. Zabıta ceza yazıyor (acaba kaç kez ve kaç para) ama fark etmiyormuş. Görevin vatandaşa düştüğünü, onların lokantacıları uyarması gerektiğini söyledi Başkan. Vatandaş, uyardığında dayak yemekten korkuyor olabilir. Umarım bir çocuk falan denize düşüp boğulmaz.

Acaba işi kadere ve caydırıcı olmadığı anlaşılan para cezası sistemine bırakmadan, aklımıza ilk gelen şöyle pratik bir çözüm bulunamaz mı:

Lokantaların önüne denizle iki buçuk metre bırakacak şekilde ve bir metre yüksekliğinde estetik bir demir parmaklık konulamaz mı?

(5) Adanın ön cephesinde hızla artan yük trafiği ise kötü planlama, daha doğrusu planlamama sonucu. Benim gençliğimde sadece itfaiye araçları vardı adada. Sonra polis, çöp kamyonu ve ambulans (içinde doktor yok) eklendi. Tamam. Daha sonra bir motorlu taşıma kooperatifi, adanın SİT alanı olan, Atatürk büstünün berisindeki alanda peydah oldu ve onların da araçları trafiğe eklendi. Çöp kamyonları Atatürk büstünün olduğu mekâna pek yakışmıyor ama sahilin en güzel kısmına demir atmış durumdalar. Buna ek olarak adanın en güzel yerinde açıkta duran çöpler ve umumi

tuvalet yüzünden sahilde gezinirken çirkin görüntülerin dışında burnumuzu tutmak zorunda kalıyoruz. Hijyenik mi acaba bu durum?

Bunların dışında bu sene taşıma trafiği tavan yaptı. Farklı farklı şirketlerin yük taşıma araçları, devasa vinçler ve kasalı yük kamyonları yolu tamamen kilitliyorlar. Hem biz adalılar hem de adaya gelen ve sayıları giderek artan turistler için adanın uzun yıllardır titizlikle korunmuş ruhuna ve görüntüsüne hiç uygun değil.

(6) Halbuki adanın bütün bu trafiğe neden olan yük iskelesini, gözden ve yaya trafiğinden uzak kum depolarının ve İSKİ'nin olduğu alana kurmak mümkündü. Bunun için ciddi projeler de hazırlandı. Ama Adalar Belediyesi ile Büyükşehir bir türlü aynı amaçta birleşemedi. Bu yüzden de kamu yararına olacak bu projeler maalesef gerçekleşemedi.

Acaba hâlâ ümit var mı? Adalar ve Büyükşehir belediye başkanları acaba bu sorunlardan ilgilerini esirgemez ve çözüm için bir araya gelip olumlu ve somut adımlar atabilirler mi?

En azından çöp kamyonları ve Orman Bakanlığı'na bağlı araçları sahilden çekebilirler mi?

bron: www.hurriyet.com.tr

Tekst 6

Kokuların Sırrı

No 5 piyasaya çıktığı 1921 yılından bu yana, dünyanın en çok satan kokusu oldu. Yıllar onun çekiciliğine, efsanesine, gizemine çok şey kattı ama formülü hiç değişmedi. No 5'in gizli bir 27 var; Chanel firması dışında, bir başka parfüm üreticisinin bu kokuyu yeniden üretmesi mümkün değil.



Buna 'kokunun mabedine', Fransa'nın Grasse bölgesine, yaptığımız yolculukta tanık olduk. Grasse, uçsuz bucaksız bahçeleriyle Fransa'nın parfüm merkezi olmasının yanı sıra bir tarih ve kültür kenti; bölge de adını bu yerleşimden alıyor. Cannes'a 20 kilometre uzakta, 300 metre yükseklikteki bölgenin doğası, kozmetik firmalarının parfümleri için gerekli çiçeklerin üretilmesine çok elverişli.

Chanel'in bu gizemli parfümünün yaratılış öyküsünü araştırmak üzere Grasse'ta iki gün geçirdik. No 5'in temel çiçeği olan yasemin ve gül bahçelerinde dolaştık, esansın üretildiği fabrikaları gezdik. Bölgede yasemin eylül, gül ise mayıs ayında toplanıyor. Chanel'in bu efsanevi 28 bozulmadan günümüze kadar gelmesinin ardındaki insanlarla da tanıştık. Bölgede yasemin üretimi giderek azalıyor rakip parfüm üreticilerin sayısı artınca Chanel, No 5'in geleceğini garanti altına almak için, Mul ailesiyle ortaklık anlaşması imzalar. Bütün bu yaseminler sadece No 5'in üretimi için kullanılıyor. Yasemin ve gülün üretiminde hiçbir kimyasal madde, gübre kullanılmıyor. Çiçeklerin toplanması da sabahın çok erken saatlerinde, güneşin yakıcı etkisi kendisini hissettirmeden önce başlıyor. Uzun yıllardır bu işi yapan mevsimlik işçilerin arasında dört Türk kadın da var. Narin bir şekilde toplanıp sepetlere konulan bu nadide çiçekler, hemen fabrikaya götürülüyor. No 5'in neden efsane haline geldiğinin sırlarından biri, işte bu çiçekler ve bu topraklar... Diğer sırları ise Jacques Polge'un anlatımıyla, onun tarihinde yatıyor.

Coca Chanel, 1920'li yıllarda moda dünyasındaki hükümdarlığının zirvesindedir. Yarattığı giysi ve şapkalarla, modada bir dönemi bir daha geri gelmemek üzere değiştirmiştir. Başarısının ardındaki en büyük neden de 'kolay giyilen giysiler' yaratmasıdır. Bu sayede kadınlar, özgürlük ve 29 aynı anda elde eder. Şöhretin zirvesindeki Chanel, arayışlarını bu kıyafetleri tamamlayacak olan 'koku'ya yöneltir.

Chanel, çok etkilendiği Beaux'dan evrensel kadını simgeleyen bir koku bulmasını ister. Beaux, hemen işe koyulur, kısa zamanda çeşitli numunelerle Chanel'in karşısına çıkar. Küçük cam şişelerdeki numunelerin her birinin üstünde bir 30 vardır. Chanel, bu numunelerden beş numaralı olanını seçer ve bir efsane böylece doğmuş olur. Neden 5 numara olduğu konusunda ilgili başka efsaneler de vardır. Chanel, Zodyak'ın 5 numarası olan Aslan burcundandır. Şanslı sayısının 5 olduğuna inandığı için, 5 numaralı şişeyi seçtiği de iddia edilir. No 5'e en büyük reklamı ise bir başka efsane sağlar: Marilyn Monroe... Bir gazetecinin 1954 yılında, "Yatmadan önce ne giyersiniz" sorusuna verdiği "Sadece birkaç damla No 5" yanıtı, bu ünlü parfümü 20. yüzyılın en büyük ikonlarından biri haline getirir. Parfümün son reklam kampanyasının yüzü ise Brad Pitt. Ünlü oyuncu No 5 için kamera karşısına geçen ilk erkek unvanını taşıyor.

Chanel'in No 5 için seçtiği şişe de tıpkı modadaki gibi minimalist ve basitlik imajıyla belirlenir. Ve bu şişe de tıpkı içindeki koku gibi biçimiyle efsaneleşir. New York'taki Modern Sanatlar Müzesi, 1959 yılında sergilediği eserlere No 5'in şişesini de ekler. Ünlü ressam Andy Warhol da bu ünlü 31 tablolarında yansıtır.

No 5'in sırlarından biri de onu yaratan 'burun', yani Ernest Beaux'dur. Beaux, Fransız bir anne babadan Rusya'da doğmuştur, 17 yaşında parfümeri işine girmiş, kısa zamanda çarın bile dikkatini çekmiştir. Ta ki Bolşevik Devrimi'ne kadar. Devrimden sonra Beaux Fransa'ya, 32 doğduğu Grasse bölgesine göç eder. Burada bir laboratuvar kurar. Eski Rus asilzadeleri aracılığıyla Chanel ile tanışmasının ardından, tüm enerjisini onun istediği kadın kokusunu yaratmaya yönlendirir. Ürettiği sayısız parfüm arasından 5'inci sıradakini seçen Chanel, içine sadece Grasse bölgesinde yetişen yaseminlerden daha fazla eklenmesini ister. Böylece No 5 son haline kavuşur. Yani ünlü parfümü yaratan Beaux'dur ama onu eşsiz kılan bizzat Chanel'in ta kendisidir.

Diğer büyük bir sır ise No 5'i oluşturan değerli çiçeklerdir. En temel madde, Filipinler'de yetişen sarı renkli ylang-ylang çiçeğidir. İkincisi bugün sadece Grasse bölgesinde yetişen mayıs gülüdür. Bu gül, yılda bir kez sadece mayıs ayında üç hafta boyunca açar. Sabah erkenden, güneş ışınları henüz çiçeğe ulaşmadan da toplanır. No 5'i emsalsiz kılan hammaddelerden öteki ise yasemindir. Yasemin aynı zamanda tüm parfümerinin temel maddesidir. Başka hiçbir üretici kendi parfümünde, Grasse bölgesinin ikliminde yetişen yaseminleri ve gülleri kullanamaz. Böylece bu ayrıcalıklı kokunun değişmeden kalması garanti altına alınmış olur.

Tabii, bütün bu hammaddelerin karışım oranı sır gibi korunuyor. No 5'in sır formülü, Chanel'in Paris yakınlarındaki merkezinde 33. Hammaddelerin karışımı ve onlara eklenen alkolün oranı bizzat Jacques Polge'un denetiminde yapılıyor. Polge çiçeklerin üretimini, hasadını, esansın elde edilmesini ve onların Paris'e getirilerek uygun karışımlarda parfüme dönüşmesini ve hatta şişelenmesini tek tek denetliyor. Bugün Chanel efsanesinin ardındaki en büyük isim Jacques Polge. "Kokla, göreceksin" diyen bu ünlü 'burun' sayısız Chanel parfümüne son onayını veriyor.

No 5'in formülünün hiç 34 anlatan ve bir asır boyunca orijinal kokunun değişmemesi için aldıkları önlemlerden bahseden Polge'a son olarak, yazar Patrik Suskind'in 'Koku' romanını soruyoruz. Roman, kendine bir koku arayan ve arayışın sonunda Grasse bölgesine de gelen Jean Baptiste'in trajik hikâyesini anlatıyor. Sevgi arayışındaki Babtiste sonunda bir koku buluyor, onu sürdürdüğü zaman insanlar ona dokunmak için üstüne saldırıyorlar, ta ki onu parçalara ayırana kadar. Polge'a "Böyle bir koku yaratmak mümkün mü" diyorum, "Asla" diyor...

bron: www.atlasdergisi.com

Tekst 7

Erguvan Mevsimi

(1) İstanbul'da bahar geç gelir! Kış boyunca o şiddetli soğuklarla kavrulmuş Anadolu yaylalarında bile artık badem çiçekleri dökülmüş ve ağaçlar artık yeşile dönmüşken, İstanbul henüz Karadeniz'den kopup gelen poyrazların soğukluğu ile titremektedir. Ama eninde sonunda artık tabiat dayanamaz, insafa gelir ve nisan ortalarından itibaren



İstanbul'da, özellikle Boğaziçi'nde erguvan ağaçları çiçeklenmeye başlar. Bu yeni bir mevsimdir ve İstanbullu için kış mevsiminin karanlığı, bunalımları sona ermiş, aydınlık günlerin müjdesi verilmiştir artık!

(2) Japonlar nasıl yabancı kirazların çiçek açmasını sabırsızlıkla bekler ve sonunda kiraz ağaçları çiçek açtığında bayram ederlerse, İstanbullular da kendi Sakura bayramlarını işte erguvan çiçekleri ile yaşarlar. Bu mevsimde her gün sabah akşam Boğaziçi köprülerinden geçerek şehrin iki yakası arasında seyahat eden şehirliler ve dışarıdan gelenler, tabiatın yeşil ile harmanlanan o erguvan rengi uyanışını hayranlıkla seyreder, ruhlarını tazelerler.

(3) Başka şehirler kusura bakmasınlar ama, erguvan ağacı ve erguvan çiçekleri mevsimi en çok İstanbul'a yaraşır! Ve özellikle Boğaziçi'nde bu mevsimde korular o kahverengi ve siyahi yeşil rengini bırakır, yerini uyanan tabiatın fosforumsu yeşili ile harmanlanmış erguvan çiçeklerinin adını bu çiçekten alan erguvan renginden, onun tonları olan mor, pembe ve magenta rengi alır.

(4) Toplumun idrakini oluşturan edebiyat bile, erguvan çiçeğini İstanbul ile özdeşleştirmiştir: "Her sene yalığa dönünce, baharın genç, mavimtırak günlerine kavuşurduk. Hayat sanki yeniden doğar, ağaçlar yeniden yeşillenirken, beyaz pembe çiçekleri ile erguvanlar lâl'den alevlerini açarken, çiçek kokularıyla dolgunlaşan hava gönlümüzü saadetle kaplardı." der Abdülhak Şinasi Hisar. Gerçi edebiyatçının idealize ettiği gibi erguvanın baskın bir kokusu olmasa da, sorun değildir. Erguvanlar bu mevsimde çiçek açan mor salkımların, erkenci güllerin ve leylakların kokusunu alır harmanlar ve kendi kokusu gibi bize sunar!

(5) Oya Baydar 'Erguvan Kapısı' kitabında şöyle yazıyor: Kurtarmak için kayıp ruhunu şehrin / Gizli, viran bir kapıdan giriyor / Erguvan kapısından / Başında erguvan tacı / Erguvan giyinmiş / Yaraları erguvan / Münkir bir kesişin ardından / Kutsal bilgeliğe doğru yürüyor.

(6) Adalet Ağaoğlu ise 'Bahar Fısıltıları'nda şöyle der: "Marmara'da boğazın sularında gün batımlarının ayak izleri hâlâ erguvandır. Şeker pembeliklerinden portakal kızılıklarına alacalanan renk cümbüşü bir zamanlar bu kıyıların yoğun yeşilliğine uzaklarda kat kat açılan sabahın sisine vurup durmuş mor alacası da erguvan şenliğiyle tanımlanır!"

(7) Bu kadar güzellemenin üzerine, Ahmet Hamdi Tanpınar ise "Gülden sonra bayramı yapılacak bir çiçek varsa, o da erguvan olmalıdır!" diyerek son noktayı koyar. Siz ne dersiniz? En azından gönüllerimizde bir erguvan bayramı olmasın mı? Bu erguvanın Japon Sakura'sından aşağı kalır bir yanı var mıdır?

bron: <http://old.kesfetekicibak.com>

Tekst 8**Kahvenin Öyküsü**

- 1 Her ne kadar kahvenin öyküsü Batı ülkelerinde 300 yıllıksa da asıl öykümüz Arap yarımadasında çok eski zamanlarda başlar. Kahvenin ortaya ilk çıkışı hakkında çeşitli söylenceler vardır. En bilineni ise çok uyuklayan keçilerini gezdiren Kaldi adında bir çobanın keçilerinin bazı yemişleri yedikten sonra canlandığını görmesi ile başlar. Bunun üzerine Kaldi bu yemişleri dener ve kendini dinç hisseder. Uzun yıllar kahve çekirdekleri çiğnenerek veya kırılarak ve yağla karıştırarak yenmiştir. 13. yüzyılda, muhtemelen şans eseri, kahve çekirdekleri yanınca şu anda bildiğimiz kahve ortaya çıkmıştır. Bunun ardından Mekke ve Medine'ye



ulaşan kahve buradan da İslam dünyasında hızla yayılmıştır. Kahve sözcüğü Arapça qahwah'tan gelmekte olup Türkçe'de kahve'ye dönüşmüş, buradan da Avrupa'da café, caffè, koffie, coffee şekline gelmiştir. Kahve adının anlamı 'keyif veren içki'dir. Kahve tarih boyunca ilginç dönemler yaşamıştır.

2 Kahve Arap Yarımadası'nda

İlk bilgiler 10. yy'da bir Arap doktoru olan Rhazes'e uzanırsa da, kullanım MS 575 yıllarında başlar. Kahvenin ilk elde edildiği ağaç olan Coffea Arabica, Etopya'da yetişmiştir. Daha sonra kahve elde edilen diğer ağaçlar olan Coffea robusta ve liberica da Afrika'da yetişmiştir. Etopya'da başlangıçta az olan üretim, bu ağaçların Yemen'de yetiştirilmesi ile artmıştır. Bu bölgelerde kahve yemişleri başlangıçta bütün olarak veya kırılarak, yağ ile karıştırılıp yenmekte idi. Kahvenin fırınlanması ise 13. yy'ı bulmaktadır. Kahve Yemen'den Mekke ve Medine'ye yayılmış ve 15. yy. sonunda Müslüman gezginler tarafından İran, Mısır, Türkiye ve tüm İslam dünyasına yayılmıştır.

3 Kahve Osmanlı İmparatorluğu'nda

Kahvenin Osmanlı İmparatorluğu'na geliş tarihi kesin bilinmemekle birlikte tarihçiler tarafından, ilk defa 1519 yılında I. Selim'in Mısır seferinden sonra İstanbul'a geldiği belirtilmektedir. Kahvenin gelmesi ile ilk kahvehanenin açılması arasında yaklaşık 30 yıl vardır (1551). Kahve özellikle Mısır ve İskenderiye'den Eminönü'ne gelmekte idi. Başlangıçta özellikle gelir düzeyi yüksek ve okuryazarlar tarafından tüketilen kahve, hızla tüm İstanbul'a yayılmış ve çok sayıda kahvehane açılmıştır. Evliya Çelebi'ye göre XVII yy.'da İstanbul'da 55 kahve dükkanı ve 300 kahve deposu vardı.

4 Kahvenin aşırı tüketimi, kahve ticaret yollarındaki engeller, 17. yy'da kahvenin pahalalanmasına, vergilendirilmesine ve özellikle Eminönü'ndeki fırınlama tesislerinde Yeniçeriler tarafından kahveye nohut vb. karıştırılmasına yol açmıştır. Bunun üzerine kahveye denetim getirilmiş ve Mısır Çarşısı esnafı bu görevde önemli rol almıştır. 18 ve 19. yy'da ise kahve ticareti tüccarlardan, büyük şirketlere geçmiştir. Kahvenin İstanbul'daki bu yaygınlığı, bir süre sonra kahvenin Avrupa'ya geçmesine yol açmıştır.

5 Kahve Avrupa'da

Kahve'nin 15. yy.'dan itibaren İstanbul'da yaygınlaşması, doğal olarak İstanbul ile Avrupa arasındaki ticareti yürüten Levanten tüccarların dikkatini çekti. 16. yy. sonlarında Avrupa ticaretindeki etkinlikleri giderek azalan Venedikli tüccarlar bu üstünlüklerini kaptırmamak için 1615 yılından itibaren Arap ülkeleri ile ilişkilerini arttırarak Moka'dan Avrupa'ya kahve getirmeye başladılar.

Bunu izleyerek Osmanlıya gelen çeşitli Avrupalı gezgin ve yazarlar kahveden bahsetmeye başladılar. Ancak Avrupa'nın gerçek anlamda tüketilebilecek miktarda kahve ile tanışması, Osmanlı İmparatorluğu'nun 1683 Viyana yenilgisi ile olmuştur. Osmanlı orduları Viyana kapılarından çekilirken geride bol miktarda kahve bırakmışlardı. Bu savaş sırasında Osmanlı ile Viyana arasında tercümanlık yapan, bazılarında göre casus olan Georg Kolschitsky kahvenin tadını bilmekte idi. Savaş bitince, hizmetleri karşılığı bu 500 çuval kahveyi almış ve Viyana'daki ilk kahve dükkanını açmıştır.

6 Başlangıçta Avrupa'da ilaç olarak kullanılan kahvenin Venedikliler tarafından fırınlanmasının öğrenilmesi ile Avrupa'da kahvehaneler açılmaya başladı. Bu eğilim 1759 yılında Venedik'te 206 kahve dükkanı olmasına yol açtı. Her ne kadar Venedikliler 18. yy.'a kadar kahve ticaretini ellerinde tuttularsa da Hollanda, kolonilerinde yetiştirdiği kahve ile Avrupa'nın kahve ticaret merkezi, Amsterdam da bu ticaretin başşehri oldu. Hollanda'da kahve tüketimi daha farklı idi; genellikle sokak kahvehaneleri yerine evde tüketilmekte idi. Tüm bunlara rağmen Hollanda, Avrupa'da bir tekel oluşturmadı ve 1714'te Amsterdam'dan Fransız Kralı XIV. Louis'e bir hediye gitti. Bu hediye, kahve kökleri idi. Bu kökler Versay sarayında yetiştirildi. Bu dönemde Fransa'da kahve çok ilgi görmekte idi. 1723 yılında Gabriel de Clieu adlı kaptan, Martinik'teki Fransız kolonisine yolculuk yaparken yanında bu köklerden bazılarını götürdü. Martinik'te yetişen bu köklerden 1777 yılında 18-19 milyon ağaç oluştu. Kahve'nin Amerika kıtasına yolculuğu böyle başlar.

7 Kahve Amerika kıtasında

Kahvenin Martinik'te başlayan Amerika yolculuğu kahve ticareti ve kültürünü derinden etkilemiştir. Zor bir deniz yolculuğundan sonra Gabriel Mathieu de Clieu adlı bir deniz subayı, kahve bitkisini Martinik'teki bahçesinde yetiştirmeyi başardı. Buradan da tüm Amerika'ya yayıldı.

Sömürgelerinde kahve yetiştirmekte en geç kalan lke İngiltere olmuştur. Bu da İngilizlerin ay düşkünlükleri nedeni ile kahveyi arka plana itmelerine bağlı olabilir. Puerto Rico ve Küba'yı izleyerek kahve Brezilya'ya ulaştı. Dünyanın en önemli kahve üreticisi olan Brezilya'ya kahvenin girişi ilginçtir. Fransız Guyana'sına yaptığı bir ziyarette valinin eşinin kalbini alan bir Brezilyalı subay, dönüşte hediye olarak bir buket çiçeğin arasına saklanmış kahve bitkisi almış ve bu dünyanın en büyük kahve devinin doğuğu olmuştur. 19. yy. ortalarında, kahve bitkisinin ölümüne yol açan bir yaprak hastalığı Brezilya dışında pek çok yerde kahve üretiminin durmasına yol açmış, bu da Brezilya'nın çok işine yaramıştır. Brezilya'da kahve üretiminin yol açtığı önemli bir değişiklik de, kahvenin lüks bir içecek olmaktan çıkıp herkesin kullanabileceği bir içecek haline gelmesidir. Halen Brezilya ve Kolombiya kahve üretiminin önemli bir kısmını elinde tutmakla birlikte II. Dünya Savaşı'ndan sonra Afrika lkelerindeki kahve üretimi giderek önemli bir noktaya gelmiştir. Kahve retiminde hastalıkların ve politik olayların getirdiği değişiklikler, kahve fiyatlarında da önemli oynamalara yol açmıştır. Bunları önlemek için, 1962'de kahve üreten lkeler Uluslararası Kahve Anlaşması'nı New York'ta imzalamıştır. Halen bu alanda serbest piyasa kuralları işlemektedir.

bron: www.diyadinnet.com

Lees bij de volgende teksten steeds eerst de vraag voordat je de tekst zelf raadpleegt.

Tekst 9

Küre Dağları



(1) Küre Dağları, dünyada eşine az rastlanır nemli ormanları, bitki türü ve yaban hayatı zenginliğiyle ekolojik bakımdan önemi uluslararası düzeyde kabul edilmiş ender dağlar arasında. Tarihi ve kültürel açıdan Kapadokya, Efes hangi değerdeyse ekolojik açıdan Küre Dağları da aynı değerde. Bu özelliklerinden dolayı, bölge

geçtiğimiz yıl milli park ilan edildi. Dünyanın önde gelen doğa koruma örgütlerince de takdirle karşılanan bu karar, Dünya Doğayı Koruma Vakfı (WWF-Int) tarafından, Türkiye'nin "dünyaya armağanı" olarak uluslararası kamuoyuna sunuldu.

(2) Ülkemiz adına onur verici bu olay, son zamanlarda yöreden gelen acı haberlerle gölgeleniyor. Arıt üzerinden Kurucaşile'ye ulaşmak amacıyla bir yol açılması için çalışmalara başlandı. Ancak yol güzergâhı, ne yazık ki milli parkın ekolojik bakımdan kalbi sayılan 'Mutlak Koruma Zonu'ndan geçiyor. Şimdiye kadar insan müdahalesi görmemiş bu ormanları yok etme pahasına açılacak yol, Arıt'a bağlı köyler için vazgeçilmez bir öneme sahip değil.

(3) Nitekim olay, geçtiğimiz haftalarda özellikle yerel basına ve kamuoyuna da yansıdı ve Orman Bakanlığı'nın müdahalesi ile çalışmalar geçici olarak durduruldu. Doğal mirasımızın üzerine bir kâbus gibi çöken bu yıkıma son verilmeli. Çünkü Küre Dağları, tropikal ormanları bile kısıktırarak biyolojik zenginliğini, kendine özgü jeolojik yapısına ve yüzyıllar boyu insan geçişine olanak vermemesine borçlu.

(4) Genişliği ne olursa olsun, milli parkın en önemli bölgesinden geçirilecek yol insan ulaşımını kolaylaştıracak, yaban hayatının yaşam alanını biraz daha daraltacak, ormanın bozulma sürecini hızlandıracak, değerli yaşlı ağaçlar ve nadir ağaç türlerinden yasadışı faydalanma peşinde olanların arayıp da bulamadıkları bir ortam yaratacak.

bron: Atlas Dergisi

Tekst 10

Bisikletin Tekerleği



(1) 'Bir Bisikletin İki Tekerleği: Türkiye ve Hollanda' projesi, Akgün Akova ve Gülden Akıncı tarafından hazırlanmakta olan bir kitap ve bu kitabın fotoğraf sergilerini içermektedir. Bu projede Türkiye ve Hollanda arasındaki bağlar ile aldıkları yollar, bir bisikletin birlikte hareket eden iki tekerleği ile simgeleştirilmiştir.

(2) Akgün Akova bu proje için yedi yıl kaynak araştırması yaptı ve bu süre içinde Türkiye'deki fotoğraf çekimlerini

tamamladı. Projenin koordinatörü Gülden Akıncı ise, bugüne kadar iki ülkede; aralarında müzeler, sivil toplum örgütleri, belediyeler gibi yüzden fazla kurum, kuruluş, firma ve kişi ile bağlantıyı sağladı. Bugüne kadar proje için Amsterdam, Utrecht, Leiden, Rotterdam, Alkmaar, Den Haag, Delft, Scheveningen, Goes, Middelburg, Het Arsenaal/Vlissingen, Westkapelle, Zoutelande, Domburg, Burg-Haamstede, Zierikzee, Haarlem, Zundert, Yerseke ve Gouda'da çekimler yapıldı.

(3) Projenin ilk adımı, National Geographic dergisinin Nisan 2012 sayısında yayınlandı. Akgün Akova'nın yazısı ve fotoğraflarıyla okurla buluşan 'Lalesiz Öyküler', bir anlamda iki ülke arasında artık tekrarlanmaktan 'ağızda sakız' durumuna düşürülen 'lale' imgesine karşılık, az ya da neredeyse hiç bilinmeyen bağları ortaya koyuyordu.

Projenin Amacı

(4) Türkiye ve Hollanda deyince, genellikle klasikleşmiş 'lale' ya da 'yel değirmeni' gibi motifler anımsanır. Oysa dört yüz yıllık dostlukta, denizcilik tarihinden edebiyata, müzikten mimariye, bilim tarihinden arkeolojiye kadar kültürün tüm dalları, zaman içinde defalarca yan yana gelmiştir.

(5) 'Bir Bisikletin İki Tekerleği: Türkiye ve Hollanda' projesinin amacı, bu zengin birlikteliği hep birlikte kucaklamak ve 'bir bisikletin sepeti'nde yeniden yola çıkarmaktır. Proje bugüne kadar yapılan hiçbir çalışmaya benzememesi açısından özgün olduğu kadar, bilim ve sanat gibi evrensel iki değeri Türkiye ve Hollanda'nın ortak geçmişinde yan yana getirmek amacındadır.

(6) Bu nedenle; Hollandalı arkeolog Emilie Haspels'den, Anadolu'da Frigya kazılarında onun çalışma arkadaşı Halet Çambel'e Prens Claus Ödülü verilmesine; bugünkü Kars'ın şehir planını 1890'larda Rusların Hollanda'dan getirdikleri mühendisler yaptırmıştı, Amsterdam'da yaşayan Türk asıllı yazar Sadık Yemni'nin yapıtlarına; Türk şair Fazıl Hüsnü Dağlarca'nın 'Hollanda Dörtlükleri'nden, Anne Frank'ın kestane ağacına; Anne Frank'ın annesinin reçel kavanozlarından, birçok kez Hollanda'da konuşmalar yapmış Türk yazar Sunay Akın'ın kurduğu İstanbul Oyuncak Müzesi'ne; kamuoyunda 'Badem' diye bilinen Akdeniz foku yaralı bir yavru olarak bulunduğu onu hayata döndüren Hollanda SRRC ekibinden, Van Gogh sarısının bir Türk şairi olan Cemal Süreya tarafından yorumlanmasına kadar birçok olay ve konu bu kitapta yer alacaktır.

(7) Saat kulelerinden deniz fenerlerine, müzelerden ormanlara, çiçeklerden kuğulara uzanan olağanüstü tarih, sanat, bilim ve edebiyat yolculuklarının hikayesini bir araya getirecek olan bu kitap ve sergi dizisi, Türkiye ve Hollanda arasında eşsiz bir köprü olacaktır.

Projenin İçeriği

(8) 'Bir Bisikletin İki Tekerleği: Türkiye ve Hollanda' kitabı, benzersiz bir içeriğe sahiptir. Sanat tarihinden botaniğe, geleneklerden festivallere, doğa görüntülerinden futbola, Türk ve Hollandalı yazarların yapıtlarından arkeolojik çalışmalara kadar birçok konu kitabın içinde yer alacaktır. Bütün bu konular deyim yerindeyse, 'yazınsal bir satranç oyunu' gibi birbirine bağlanacak; güncel olaylarla tarihi olaylar iç içe geçmiş olarak birlikte anlatılacaktır.

(9) Projenin yaratıcısı Akgün Akova, fotoğrafları National Geographic, THY Skylife, Voyager gibi dergilerde yayınlanan bir fotoğraf sanatçısı olduğu gibi, aynı zamanda ödüller kazanmış bir şair ve yazardır.

(10) Proje kitabına en yakın örnek olarak, Akgün Akova'nın yazıp fotoğrafladığı, koordinatörlüğünü ve editörlüğünü Gülden Akıncı'nın yaptığı 'Ayyıldızın Altındaki Kartal: Polonezköy' kitabı gösterilebilir. İstanbul 2010 Avrupa Kültür Başkenti kapsamında gerçekleştirilen altı yıllık bir çalışma sonunda hazırlanan kitap, büyük boy olarak Türkçe ve İngilizce basıldı. Yapıt, Türk ve Leh halkları arasındaki bağları İstanbul'daki Polonezköy ile sembolleştirirken Chopin'e, Kopernik'e, Mickiewicz'e, Madam Curie'ye kadar uzanıyor.

bron: www.akgunakova.com